

Wà kan 'k d'r aan doen?

Elleke zaeterdag haalef ellef voor 't hekke van Chemours.

Op tillevisie zag ik dat 't Openbaor Ministerie (OM) een onderzoek start of Chemours schuldig is aan strafbaore faaite bij de uitstôôt van PFAS.

Eên van de redene is de aangifte van ruim vierduuzend mense. 't Onderzoek gaot over de vraeg of de directie van Chemours aanspraokelijk kan worre gesteld voor vervuiling van bojem, lucht en waoter. Volleges 't tv-pergrammao Zemblao was de directie al jaere op de hôôgte van hoe schaelijk de uitstôôt van PFAS is. Mor zou daeraan, ondanks die weteschap, niks hebbe gedaen.

De affecaote, die optreedt voor de mense die aangifte deeje, vingt 't 'n belangrijke stap. 't Kan naomelijk zijn dat de directie laeter as verdachte wor beschouwd en kans lôôpt op celstraf van twaolef tò vijftien jaer. Zôôver is 't nò nie. 't OM verwacht dat 't onderzoek, zeker 1 jaer gao dure. Of dat tijd genogt is? Een onderzoek bij een aandere grôôte vervuiler (Tata Steel Nederland) is nou al 1,5 jaer aan de gang.

Dat dut nou aamel in gang is gezet, is vooraal te danke aan 'n groep mense uit ons durrep. Hullie wazze de êêstes, die emmerties vervuilde grond trugbroche naer Chemours. Een symbolische actie. En zellef glôôfde ik d'r nie zô in; goed d'r lag wà grond voor de poort, mor ze hebbe op 't teraain vast wel een veegwaogentjie. Dus al gaauw nae 't vertrek van de "emmertiesmense" zal 't ok wel opgeruimd gewist weze.

Ik hèn me wel gemeld as "aangever" en meebetaold aan 't honoraorium van mevrouw Ficq. Waerom? Afgelôôpe jannewaori overleej m'n vrouw aan in heur hêêle lijf uitgezaaide kanker. Voor die ziekte heur nôôdlottig wier, hà ze jaere last van 'n huidziekte. Zôôwel die huidziekte as de laetere tumore zijn geperbeerd te behandle mè medicijne om heur immuunsysteem te verstaareke. En laet nou juist 't aangetast kanne raoke van dat systeem een gevolleg zijn van 't in aanraaking komme met PFAS. Of dat lot je treft hangt af van hoeveul je binnekrijgt, hoe vaak en hoelang.

Wij weune al sund 1978 in dut gebied dat in de "gevaerezone" leet. We zijn zellefs in 1992 nog wà dichterbij gaon weune. Toe wisse me nog van niks. Hadde we d'er toe wat aan kanne doen? Neeje, want – en dat zalle ze bij Chemours ok gedocht hebbe – wà nie weet wà nie deert. Dat "niet deren" bleek dus aandere. Wat we nie wisse, deerde wel degelijk.

Waerom ik meedoet? Ik wil dat 't uit is met deuze ziekmaokende zooi, zôôdat in de toekomst nie nog meer mense bezwijke aan de troep die over ze wor uitgestort. En as dut 't rizzultaot is, dan – mè trugwaarekende kracht - respect voor de gaste, die d'r aage trouw elleke zaeterdag om haalef ellef weer melde voor 't hekke van Chemours. Kommende zaeterdag zellefs voor de 188ste keer.

Gerrit Venis